

V mraku.

Tihi mrak večerni
že objema zemljo,
slavec v loĝu temnem
milo se glasi . . .

Skoz vej zeleni baldahin
šusti lahan cefir,
poljublja nežne listiĉe,
in spe naprej v vseмир.

In hkrati Ź njim oglaša se
zvonjenje prek dobrav:
Kraljici še pošilja svet
veĉerni svoj pozdrav.

In ko narava širna je
pozdrav začula ta,
zavelo šepetanje je
skrivnostno prek polja:

»Ave! Ave, o Devica,
ave, vseh stvari Kraljica!«

Tihi mrak večerni
že objel je zemljo,
slavec v loĝu temnem
tudi že molĉi . . .

JoŹef Zatoški.

Z vijolicami krasimo Marijin vrtec!

7. Napaĉna poniŹnost.

Po gozdih in travnikih rastejo še druge vijolice, ki so pravim podobne, pa niso tako plemenite, ker imajo bolj blede barvo in so brez prijetnega vonja. Dobile so tudi neprikupno ime; zovejo se »divje« ali »pasje« vijolice.

Nekaj podobnega se včasih pokaže tudi med vijolicami ponižnosti. Seveda za Marijin vrtec bi ne bila zanič taka »pasja« vijolica; bi ga preveč kazila. Pravzaprav bi še ne bilo vredno tu govoriti o njej, ko bi se ne bal, da bi se kje ne vtihotapila taka »divja« vijolica med prave vijolice pristne ponižnosti. Da se boste vselej in odločno izogibali take puhle in hinavske ponižnosti, jo morate prav poznati.

Neprava in nepristna ponižnost se razodeva na več načinov. V obče pa se lahko spozna na tem, da se kaže le nazunanje, v srcu pa je ni; znotraj vlada napuh.

Najbolj odurna je takrat, če si izmišljuje in pripoveduje o sebi napake in zaničljive lastnosti, ki jih v resnici nima, ali jih vsaj ne prizna v srcu. To je prevzetnost, ki nastopa v lažnivi obleki ponižnosti. Prav lepo piše o taki lažnivi ponižnosti sv. Frančišek Saleški v svoji Filoteji: »Velikokrat pravimo, da nismo nič, da smo gola revščina, smeti človeštva; a močno bi bili žaljeni, ko bi se kdo poprijel naše besede in bi nas razglasil za take, kakršni, pravimo, da smo. Delamo se, kakor bi hoteli bežati in se skriti, zato da bi ljudje hiteli za nami in nas iskali. Postavljamo se tako, kakor bi hoteli biti zadnji in sedeti na poslednjem mestu, pa le zato, da bi šli z večjo častjo na zgornje mesto... Glej torej, Filoteja, to-le je moj svet: Ali ne govorimo nobenih ponižnih besedi, ali pa jih govorimo tako, kakor mislimo v srcu, da se vjema notranje z zunanjim. Nikoli ne pobešajmo svojih oči, ne da bi obenem poniževali svojega srca; nikar se ne delajmo tako, kakor da hočemo biti zadnji, ko bi res ne hoteli radi biti zadnji... Človek, ki je resnično ponižen, bi rajši videl, naj mu poreče kdo drugi, da je uboga reva, ničeven, ničvreden, kakor pa da bi to rekel sam.«

Napačna je torej vsaka ponižnost, ki nasprotuje resničnosti. Ako je n. pr. učenec jako nadarjen in vrlo dobro napreduje v šoli, bi ne bilo prav, ko bi rekel, da je trdoglav in da nič ne zna. Ponižnost le to zahteva od njega, da svojih hvalnih uspehov v šoli ne pripisuje sebi, marveč Bogu, ki mu je dal talente in veselje do učenja. »Kar mene zadeva,« piše sv. Frančišek Saleški, »bi se ne hotel

kazati učenega niti v tem, kar bi znal, nasprotno bi se pa tudi ne hotel delati nevednega.«

Napačna je tudi ona ponižnost, ki le napol prikriva notranjo prevzetnost. Tak napol ponižen človek se sicer ne baha naravnost, pač pa išče po ovinkih svoje slave. Kjerkoli se mu nudi prilika, tako zasukava svoje besede, da bi bili drugi opozorjeni na njegove vrline in zasluge ter bi ga pohvalili in počastili. Takorekoč na jezik jim polaga pohvalo, ki jo želi slišati. V to svrho rad pozabavlja o neuspehih drugih ljudi, da bi se sam svetil v tem lepši luči; izgovarja se, da ne more toliko dobrega storiti kot bi rad; pritožuje se, da nehvaležni svet prezira zaslužne može, da ne zna ceniti pravih zaslug itd.

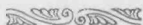
Sploh je nepravdo vsako poniževanje, ki nasprotuje velikí zapovedi krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega.

Nekateri celo mislijo, da ne smejo premišljevati dobrot in milosti, talentov in osebnih vrlin, ki jim jih je dal Bog, in da se ne smejo veseliti teh prednosti, češ da se to ne vjema s ponižnostjo. Pa ravno nasprotno je res: čimbolj premišljujemo božje dobrote, tembolj se prepričamo lastne slabosti, tem večja bo naša ponižnost in naša hvaležnost.

Enako je graje vredna taka ponižnost, ki nasprotuje ljubezni do bližnjika, ki mu je v spotiko ali pohujšanje. Tudi o tem nas prav lepo poučuje sv. Frančišek Saleški: »Vsako poniževanje, ki nasprotuje ljubezni, je brez dvoma napačno. Jaz bi se ne hotel nalašč kazati ne norca ne modrijana; zakaj če mi brani ponižnost, da se ne kažem modrega, branila mi bo tudi preprostost in odkritosrčnost, da se ne kažem nespametnega; in če ničemurnost nasprotuje ponižnosti, nasprotuje pa prisiljenost in hlimba odkritosrčnosti in preprostosti. Ako so se kazali nekateri velikí služabniki božji nalašč, kakor bi bili norčavi, da bi bili bolj zaničljivi pred svetom, se jim moramo čuditi, pa jih ne posnemati; zakaj imeli so svoje vzroke, da so krenili do te skrajnosti, a ti vzroki so bili le samo zanje in tako nenavadni, da si nihče ne izvaja iz njih pravil zase.«

* * *

Ena izmed divjih vijolic. K nekemu redovniku na Dunaju, ki je svoj čas slovel kot posebno goreč pridigar, je nekoč prišla ženica, ki je po cerkvah veliko molila in bila znana po vsem mestu kot jako bogoljubna duša. Pa vkljub temu je vedno zatrjevala, da je največja grešnica na svetu. Bistroumni mož je takoj spoznal, da ženska ne govori iz ponižnosti, marveč da je v njenem govorjenju veliko napuha in samoljubnosti in da išče le pohvale. Zato jo je sklenil ozdraviti enkrat za vselej. Reče ji: »Jako žalostno je, da si upate to kar očitno povedati. Z osebo, ki je največja grešnica na svetu, niti ne govorim.« Kako pa vam je zdaj vzkipela ta nepristna vijolica: »Kdo mi more kaj očitati? Nič hudega nisem storila. Zmeraj sem v cerkvi, postim se in opravljam še druga dobra dela.« Smehljaje se poslovi dobri redovnik, vesel, da se mu je tako posrečilo razkrinkati skrito prevzetnost in častihlepnost.

Poznate srečo?

Spisala Darovana.

Dan potem ni bilo šole. Lentek je spisal svojo nalogo že takoj po zajtrku. Potem je pa brez pravega dela smukal po kuhinji in po hramu ter vohal in gledal, kaj delajo drugi. Včeraj so klali prešiče. Kar veselo je bilo pogledati veliki kup klobas, lepo okroglih in debelih. Skrbno je Lentek pazil, kako da se napravi taka reč. Že ob pogledu mu je hotela kar sama smukniti dol po grlu, da ni držal ust močno zaprtih. »Lentek, ker si dobro izvršil šolsko nalogo, dobiš pri kosilu celo klobaso,« se oglasio mati, ko so videli sinka, kako požira sline.

»Tisto pa že! Dobi jo, ker je jeseni tako pridno pasel prešiče,« dobrohotno pritrdijo oče.

»Jo dobim? Ali jih boste spekli?«

»I seveda, mar bomo kar takšne jedli?« se odreže hlapec, ki je imel tudi sam precej dolge zobe za tako jed.

Lentek je vedel dosti. Veselje ga je prešinjalo. Šel je vun, v samotni kraj, da ondi nemoteno premisli svojo namero. Navzlic domačemu dirindaju in klobasam ni pozabil revnega Francka, ne svojih sklepov. Otroškolepe